

Casus Erik Braams

Erik Braams is 58 jaar oud (13-2-1962) en drie jaar geleden gescheiden. Hij heeft inmiddels een nieuwe vriendin, maar woont daar niet mee samen.

Erik is eigenaar van edel smederij 'Braams Blinkerij'. Hij ontwerpt, fabriceert en verkoopt handgemaakte sieraden. Zijn werkplaats en (kleine) winkel zijn in het centrum van Leiden gevestigd. Zijn bedrijf loopt goed. Hij heeft één medewerker (edelsmid) die mede ontwerpt, repareert en verantwoordelijk is voor de verkoop van de sieraden in de winkel.

Erik heeft de wens om over ruim 4 jaar (eind 2024) zijn onderneming te verkopen. Zijn medewerker heeft interesse in een overname van het bedrijf. Zijn belastingadviseur heeft hem al eens informatie verstrekt over de bedrijfsopvolgingsregeling, maar Erik voelt er niet veel voor om daar gebruik van te maken. Hij verwacht de mogelijke opbrengst zelf hard nodig te hebben voor de financiering van zijn oudedag. Als gevolg van de scheiding is een deel van zijn in het verleden opgebouwde pensioen naar zijn ex gegaan. En behalve een oudedagsreserve in zijn onderneming, een eigen woning, spaartegoeden in privé en het zakelijke pand heeft Erik weinig vermogen opgebouwd.

Hij wenst graag inzicht in de financiële gevolgen als hij zijn onderneming over 4 jaar verkoopt aan zijn medewerker. Het zakelijke pand en de huur die hij dan kan ontvangen ziet hij als een belangrijke bouwsteen om zijn oudedag te financieren. Hij schat de verhuurprijs in op **EUR 18.000 per jaar** en circa **EUR 3.000** aan jaarlijkse kosten.

De jaarcijfers over 2019 geven het volgend beeld te zien:

Fiscale balans

Activa		Passiva	
Pand	€ 110.000	Kapitaal	€ 160.140
Inventaris	€ 37.500	Hypotheek	€ 0
Voorraad	€ 33.250	Crediteuren	€ 14.500
Debiteuren	€ 6.540	Oudedagsreserve	€ 89.150
Bank	€ 76.500		
Totaal	€ 263.790	Totaal	€ 263.790

Commerciële balans

Activa		Passiva	
Pand	€ 225.000	Kapitaal	€ 275.140
Inventaris	€ 37.500	Hypotheek	€ 0
Voorraad	€ 33.250	Crediteuren	€ 14.500
Debiteuren	€ 6.540	Oudedagsreserve	€ 89.150
Bank	€ 76.500		
Totaal	€ 378.790	Totaal	€ 378.790

Winst- en verlies

Omzet verkoop producten	€ 286.450
Omzet reparatie producten	€ 32.500
Totaal omzet	€ 318.950
Af: inkoopwaarde omzet	€ 189.500
Bruto winst	€ 129.450
Af: personeelskosten (loon etc)	€ 45.612
Af: marketingkosten	€ 4.352
Af: abonnementen en contributies	€ 2.135
Af: verkoopkosten	€ 14.586
Af: administratie en accountantskosten	€ 2.680
Af: overige kosten	€ 2.154
Totaal kosten	€ 71.519
Saldo winst	€ 57.931

Erik onttrekt circa gemiddeld **EUR 52.000 per jaar** als privé-opname om aan al zijn verplichtingen in privé te kunnen volden en om zelf van te leven. Dat is dus circa 90% van het winstsaldo. Als Erik besluit om zijn onderneming over 4 jaar (eind 2024) te verkopen, dan stopt uiteraard ook zijn winstaandeel en de mogelijkheid tot deze privé-opnames.

Zijn ex-vrouw ontvangt een **partneralimentatie** met een duur van 12 jaar van **EUR 9.600 per jaar** tot juni 2029. Als gevolg van deze alimentatieplicht moet Erik al ieder jaar interen op zijn privé spaargeld. Volgend jaar komt er gelukkig een uitkering uit een kapitaalverzekering (zie onder) vrij waarmee hij zijn spaartegoed weer kan aanvullen.

Bij Aegon heeft Erik een **kapitaalverzekering** lopen. Ingangsjaar 1991, eindjaar 2021, premie per jaar tot eind 2021 EUR 2.136. **Uitkering eind 2021 EUR 87.500**. Polis is niet gekoppeld aan de eigenwoning lening.

Als pensioen heeft Erik in het verleden een **premienvrij pensioen** opgebouwd bij KPN. De uitkering bedraagt **EUR 7.100 bruto per jaar** vanaf zijn 65-jarige leeftijd. Dit pensioen betreft de aanspraak na conversie door echtscheiding.

Erik bezit een mooi appartement in de binnenstad van Leiden. Erik wil daar graag blijven wonen na de verkoop van zijn onderneming. De waarde van de woning schat hij op **EUR 450.000 (WOZ waarde EUR 430.000)**. De woning is belast met een **lineaire hypotheek met een schuldrest van momenteel EUR 76.500**. Hij **lost EUR 6.000 per jaar af**. De rente bedraagt 3,2% op jaarbasis. De renteaftrek geldt tot eind 2030.

In privé heeft Erik een bedrag van **EUR 56.500 spaargeld** opgebouwd.

Erik heeft eens op een rijtje gezet hoeveel hij netto per maand wil kunnen besteden nadat hij zijn onderneming heeft verkocht. Hij komt uit op een bedrag van **circa EUR 3.000 netto per maand** (na betaling van belastingen en hypotheekrente). Op jaarbasis dus circa **EUR 36.000**.

Erik wil weten wat de fiscale en economische gevolgen zijn indien hij zijn onderneming verkoopt per eind 2024. En ook of hij dan in staat is om zijn gewenste levensstijl voort te zetten.

Hij wil ook graag weten of er zaken fiscaal te optimaliseren zijn bij de verkoop van de onderneming om de belastingdruk te minimaliseren.

Zijn accountant heeft wat berekeningen gemaakt om te beoordelen wat de goodwill en totale overnameprijs kan zijn. De onderstaande genormaliseerde winst- en verliesrekening na overname is de basis voor de (overname) goodwill berekening. Deze is geschat op **EUR 132.951**.

Winst- en verlies (genormaliseerd ter bepaling goodwill)		75% omzetfactor na verkoop
Omzet verkoop producten	€ 214.838	
Omzet reparatie producten	€ 24.375	
Totaal omzet	€ 239.213	
Af: inkoopwaarde omzet	€ 142.125	
Bruto winst	€ 97.088	
Af: personeelskosten (loon etc)	€ 0	
Af: marketingkosten	€ 4.352	
Af: abonnementen en contributies	€ 2.135	
Af: verkoopkosten	€ 14.586	
Af: administratie en accountantskosten	€ 2.680	
Af: overige kosten	€ 2.154	
Af: huur pand	€ 18.000	
Totaal kosten	€ 43.907	2,5
Saldo winst	€ 53.181	€ 132.951 verkoopprijs (goodwill)

Onderstaand ter extra informatie de geschatte winst- en verliesrekening voor de koper nadat de overname heeft plaatsgevonden. De werknemer zal in totaal circa EUR 225.000 moeten investeren ter overname van de onderneming. Erik is bereid om daarvan **EUR 50.000** achtergesteld te lenen tegen een rente van **6% en een aflossing in 10 jaar**.

Winst- en verlies (genormaliseerd na verkoop van toepassing voor koper)				Inschatting investering bij overname	
Omzet verkoop producten	€ 214.838			Inventaris	€ 37.500
Omzet reparatie producten	€ 24.375			Voorraad	€ 33.250
Totaal omzet	€ 239.213			Debiteuren	€ 6.540
Af: inkoopwaarde omzet	€ 142.125			Crediteuren	€ 14.500
Bruto winst	€ 97.088			Goodwill	€ 132.951
Af: personeelskosten (loon etc)	€ 0			Totaal	€ 224.741
Af: marketingkosten	€ 4.352			Met eigen vermogen	€ 174.741
Af: abonnementen en contributies	€ 2.135			Door achtergestelde lening	€ 50.000
Af: verkoopkosten	€ 14.586				
Af: administratie en accountantskosten	€ 2.680				
Af: overige kosten	€ 2.154				
Af: huur pand	€ 18.000				
Af: rente achtergestelde lening Erik	€ 3.000	€ 50.000	6,00%		
Afl afschrijving goodwill	€ 13.295				
Totaal kosten	€ 60.202				
Saldo winst	€ 36.885				
Cashflow berekening na verkoop					
Saldo winst	€ 36.885				
Bij: afschrijving goodwill	€ 13.295				
Af: Aflossing achtergestelde lening	€ 5.000		10		
Casflow totaal	€ 45.181				